

Kirgaslill kevadises aias

Kirgaslilled kuuluvad kevade esimeste saadikute hulka aias. Nad on vähenõudlikud tänulikud sibullilled.

Kirgaslillede (*Chionodoxa*) kodumaa on Türgi lääneosa mägedes ja Kreetal. Kultuuris on neid ülimalt lihtne kasvatada. Väikesed piklikud kuni pirnukujulised sibulad, mis enamasti on heledate soomustega, istutatakse sügisel 6–8 cm sügavusele vett hästi läbilaskvasse mulda. Eelistatud on päikeseline kasvukoht, kuid sobib ka pöösaste või puude vari. Istutage 10 cm vahekaugusega või väikeste rühmadena. Kui taimed end hästi tunnevad, paljunevad nad kiiresti ning nad võib täiesti enda hooleks jätta. Kirgaslilled sobivad nartsisside-tulpide alla, roosipeenraste, grupina murusse. Kõik, mida annate partnertaimedele väetiseks, sobib ka neile.

Reeglina paljunevad kirgaslilled tütersibulatega. Kui nad aga ka mujal aias välja ilmuvad, on seemneid edasi kandnud ilmselt sipelgad.

Üldiselt öeldakse, et kui lumi läheb, siis kirgaslill tuleb. Lumeakupud on tavaliselt siis juba närtsinud, kui nemad puhkevad. Kirgaslille kitsad juurmised lehed kuivavad varsti pärast öitsemist, nii et taime elutsüklil on selleks ajaks lõppenud, kui puud lehtivad ja nende eest valguse varjaksid.

Kirgaslillede perekonnas on 8 liiki, kuid siiani on üksikute liikide määratluse osas valitsenud üsna suur segadus, seda enam, et mõned teadlased tahaksid perekonna ühendada koguni siniliiliatega (*Scilla*). Aednike jaoks pole nomenklatuuri küsimused kuigi olulised, sest kõigil liikidel on ühesugused tagsihoidlikud kasvunõuded.

Sinine kirgaslill (*C. luciliae*) on aiataimena kõige tuntum ja populaarsem. Õied on perekonnas suurimad: lavendlivärvilised õielehed 12–6 mm pikkused, krooniputk 2,5–4 mm pikk, neeluosa valge. Eriti suurte õitega on **hiidkirgaslilled** – *Gigantea* rühm, mida varem peeti omaette liigiks. Tuntud on sordid 'Alba' (valge), 'Zwanenburg' (sinine), 'Rosea' ja 'Pink Pearl' (roosad).

Forbesi kirgaslill (*C. forbesii*) on kõrge, eelmisest sinisemate õitega liik, kuid kultuuris vähe levinud.

Säravsiniste õitega on ka **ismiri kirgaslill** (*C. sardensis*), tema kuni 40 cm kõrgusel õisikuvarell on 4–15 õit. Õitseb rikkalikult ja paljuneb hästi, õigus tab end haljastuses.

Sinise kirgaslille valgeõeline sort 'Alba'.

Hiidkirgaslill (*Gigantea* rühm).

Kirgassilla (*x Chionoscilla allenii*) on sinise kirgaslille (*C. luciliae*) ja kahelehise siniliilia (*S. bifolia*) hübriid. Helesinised kahvatuma neeluga püstised õied on 6–7 kaupa õisikuvarell. Tunustust on leidnud ka sügavalt lillakas-siniste õitega sort 'Fra Angelico'. Mõlemaid on meil müügil veel vähe.

Kirgaslille sibulaid on sügiseti saada igas aiapoes. Tegemist on masskaubaga, enamasti pole märgitud liigi ega sordi nime, nii et valida tuleb õievärvi järgi.

Ajakirjast Gartenpraxis refereerinud
VIRVE ROOST